

marele Traian și brava armată Romană! Dar' când a intratu în Roma, fetele și femeele, aruncau buchete de flori, care cădeau ca o plöe, pe capetele soldaților; ér' pe Traian, ilu întâmpinară unu numărü de feciöre, care-i dede o coronă de flori și-i ñisseră: Să träesci mulți ani, învingătorulu Dacilor!

Insă Decebal, se întörsă de la Traian acasă galbënu, crișnindu de ciudă și de rușinea cepățissă. Elu nu era unu rege de aceia, care se pötă sufferi multu rușinea și înjossirea sa; căci sciea: că unu domnu este datoru să se lupte pënë la mörte, pentru fericirea poporului, peste care domnesce. Chiämă îndată pe toți generalii sei și li ñissă: Etă unde amu ajunsu! Romanii, cari erau tributarii¹⁾ noștri, astă-ñi ni suntu stăpâni! Putemu noi, națiune mare și puternică, sufferi multu timpu astă rușine?! Eu unulu, cu sângele meu de Dacu, nu voiu puté trăi astu-felu! — Toți generalii atunci strigară: nici noi nu vomu puté trăi așa! Atunci dar' să ne punemu cu toții, de la micu pënë la mare, și să ne pregătimu, ca celu multu pënë'ntr'unu anu, să fimu în stare a ni spală rușinea pătită în sângele dușmanilor noștri! — Să ne pregătimu, repe-tă tötă adunarea. -- La lucru dar', Daci! strigă Decebalu, la lucru cu toții: să întărimu mai multu cetățile nôstre, să înarmămu pe toți Dacii, și să chiämămu în ajutoru și pe vecinii nostri! Și îndată se pusseră cu toții pe lucru.

37. A doa expedițiune²⁾ assupra Dacilor.

Când Dacii începură a se prepară de resboiu, veni știre la Roma despre acésta. Traian îndată ce fű vestitu, chiämă toți generalii și li ñissă: Dacii, poporu suppusu de noi, se prepară din nou pentru resboiu; cu acésta ei își voru peirea singuri. Se mergemu dar' din nou assupra lor, și țera să li-o prefacemu în țără romană. Mergeți și spuneți soldațiloru să se prepare de expedițiune. Armata e gata; Traian vine în fruntea ei; musicele cântă marșulu și toți pornescu din nou assupra Dacilor.

Ajungëndu la Dunăre, Romanii alungă pe Dacii, cari păziau malulu. Traian trece o parte a armatei peste Dunăre; apoi pune să se facé podu puternicu de pétră, acăruia stâlpi, să vedu și astă-ñi, apröpe de Turnulu Severinului. Dacii se încercă a nu lăssă pe Romani să facé podulu; dar' suntu alungați de armata, ce trecusse Dunărea. Podulu se făcù dupé planulu datu de învățatulu architectu Damasăcenu. La anulu 105 dupé Christos, podula fu gata; și tötă armata Romană, trecù în Dacia. În timpulu cătu să lucrară la podu, mulți Daci fugiră în armata Romană. Intre aceștia, fură și câți-va spioni, trimiși de regele Decebal, ca să ucidă pe Traian; însă fură descoperiți și uciși. — Dupé ce Traian trecù cu armata sa în Dacia, o luptă grozavă se începù din amêndoé părțile; Dacii să luptau ca nisee lei; însă și Romanii nu se, lăssau mai pe jossu de cătu ei. Soldatulu Romanu, dacă era numai rënitu nu se trăgea din luptă; ce se bătea, pënë ce muriă.

Decebal, vedëndu vitejia Romanilor, se pusse să-i înșele. Elu chiämă pe unu mare generalu Romanu, numitu Longiu,—pe care aflăssă că-lu

¹⁾ Birnicii. ²⁾ Pornire la resboiu.